

CUVÂNT CĂTRE CITITOR

Contextul social concretizat de exigențele actuale și de perspectivă ale societății, într-un anumit tip de cultură și civilizație, în anumite cerințe și standarde de viață ale oamenilor, își pune amprenta indiscutabil și asupra educației, școlii, dar mai ales, asupra actorilor educaționali (elevii/studentii și profesorii). Vom fi chemați să educăm o generație care va trăi și va munci într-un mediu social, profesional, tehnologic și chiar geopolitic care va fi radical diferit de cel în care trăim și învățăm azi. Astfel, școala de astăzi trebuie să pregătească elevii/studentii pentru schimbările tot mai rapide din societate, pentru ocupații care nu au fost încă create, pentru a folosi tehnologii care nu au fost încă inventate și, de cele mai multe ori, să rezolve probleme imprevizibile. Jacques Delors în cartea *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO a Comisiei Internațională pentru Educație în secolul XXI*, fost Ministru al Educației în Franța, afirmă cu tărie: „Educația are dificila misiune de a transmite o cultură acumulată de secole, dar și o pregătire pentru un viitor în bună măsură imprevizibil.” Este cea mai completă definiție a *educației*, ținând cont de axa temporală: trecut – prezent – viitor.

Educația este o dimensiune constitutivă a ființei umane. *Omul nu poate deveni om decât prin educație* – spune Kant, la modul imperativ. Tot ce ține de umanitate: limbaj, rațiune, sentimentele, arta, morala se realizează numai prin *educație*. Societatea de mâine este efectul societății de astăzi.

Omenirea are nevoie de o conștiință comună, de promovare a unui nou umanism, bazat nu numai pe valorile morale și culturale, ci și pe achizițiile revoluției științifice și tehnice și pe impactul lor asupra vieții.

Educația însăși nu este cu adevărat „neutră”, ea nefiind inseparabilă de viața comunității, de situația economică, socială, politică, de forma de guvernare. *Educația* trebuie să răspundă neconținut unor exigențe ale realității naționale și internaționale.

Actualmente, *educația* este o problemă prioritară. Toți cei care văd limpede evoluția ființei umane, a ființei raționale, a omului modern, a umanității, în ansamblul ei plasează în centru *educația*.

- *Dar ce tineri cu adevărat vor fi necesari „mâine”?*

La această întrebare, al cărui răspuns este în atenția și preocuparea oamenilor „societății cunoașterii”, un grup de experți ai Consiliului Europei menționează șapte categorii de abilități, considerate de bază pentru tinerii secolului al XXI-lea, precum: *abilități de învățare, abilități de informare, abilități de gândire, abilități de comunicare, abilități de cooperare, abilități de muncă și abilități de adaptare.*

Iată că și în această ediție nouă a cărții *Noile educații în societatea cunoașterii*, din anul 2023, am încercat să răspund întrebării enunțate, am încercat să prezint o serie din abilitățile de mai sus, prin gama bogată a tematicii cărții.

Mariana Marinescu

Oradea
24 Ianuarie 2023

Capitolul I

EDUCAȚIA ȘI PROBLEMATICA LUMII CONTEMPORANE

Educația are dificila misiune de a transmite o cultură acumulată de secole, dar și o pregătire pentru un viitor în bună măsură imprevizibil.

Jacques Delors

Scopul unității de curs:

- formarea unei imagine globale și realiste privind *educația și problematica lumii contemporane*

Obiective operaționalizabile la nivelul activităților propuse cursanților:

- definirea conceptelor de *educație și problematica lumii contemporane, noile educații, formele educației, educație permanentă* etc.;
- analiza caracteristicilor *problematicii lumii contemporane* (PLC);
- realizarea unei abordări succinte privind *noile educații*;
- introducerea conținutului *noilor educații* în cadrul disciplinelor școlare;
- realizarea unor dezbateri privind *modalități practice de realizare a noilor educații* (posibilități de acțiune);
- dezbateri privind unele *acțiuni ale dezvoltării educației permanente*;
- aplicarea interdisciplinarității la disciplina pe care o predați;
- contribuirea la dezvoltarea unei *culturi generale* în comunitatea locală.

Concepte-cheie: *educație și problematica lumii contemporane, noile educații, formele educației, educație permanentă.*

Conținut:

1. Considerații generale privind *educația și problematica lumii contemporane*

2. „Noile educații” și societatea cunoașterii – abordare sintetică

3. Educația: esență și importanță

3.1. *Precizări conceptuale*

3.2. *Formele educației și relațiile dintre ele*

3.3. *Nevoia de educație permanentă*

4. Modalități practice de realizare a *noilor educații* (posibilități de acțiune)

4.1. *Câteva modalități practice de realizare a noilor educații*

4.2. *Percepția elevilor despre Curriculum-ul disciplinei opționale Educație pentru sănătate*

Întrebări și teme de reflecție și autorefecție

Recomandări bibliografice pentru studiul individual

1. Considerații generale privind educația și problematica lumii contemporane

Ritmul rapid al schimbărilor a determinat constituirea unei *problematici complexe a lumii contemporane*, care a adus omenirea în fața unei alternative extreme. Ne punem întrebarea: *Spre ce va fi mersul omenirii: ordine, progres, înțelepciune sau hazard, stagnare, iraționalitate, distrugere, atomizare?* În fața acestui „ghem de probleme presante” educația are un rol hotărâtor.

Astăzi, problema educației este abordată în strânsă legătură cu *problematica lumii contemporane*, lume ce se caracterizează prin multiple transformări, prin schimbări în toate domeniile, determinate de progresele în domeniul științei și tehnicii, proliferarea informației, evoluția trebuințelor spirituale și materiale ale oamenilor. Dar, totuși, să nu uităm că omenirea se mai caracterizează prin cerințe și aspirații specifice.

Educația este o dimensiune constitutivă a ființei umane. *Omul nu poate deveni om decât prin educație* - spune Kant, la modul imperativ. Tot ce ține de umanitate: limbaj, rațiune, sentimentele, arta, morala se realizează numai prin *educație*. Societatea de mâine este efectul societății de astăzi.

Omenirea are nevoie de o conștiință comună, de promovare a unui nou umanism, bazat nu numai pe valorile morale și culturale, ci și pe achizițiile revoluției științifice și tehnice și pe impactul lor asupra vieții.

Educația însăși nu este cu adevărat „neutră”, ea nefiind inseparabilă de viața comunității, de situația economică, socială, politică, de forma de guvernare. *Educația* trebuie să răspundă neconținut unor exigențe ale realității naționale și internaționale.

Actualmente, *educația* este o problemă prioritară. Toți cei care văd limpede evoluția ființei umane, a ființei raționale, a omului modern, a umanității, în ansamblul ei plasează în centru *educația*.

În ultimele decenii, omul modern se identifică prin prezența unor noi tipuri de probleme, care se impun atât prin caracterul lor grav și presant, cât și prin dimensiunile lor regionale și universale. Asemenea probleme sunt: deteriorarea continuă a mediului (atât terestru cât și marin), deteriorarea atmosferei, limitarea resurselor naturale, caracterul galopant al creșterii demografice în unele zone etc. Viața contemporană se caracterizează prin o serie de mutații: amplificarea și impreviziunea schimbărilor de natură economică și sociopolitică, intensificarea schimbărilor din sfera profesiunilor, amplificarea interdependențelor dintre macrosistemul social și componentele sale.

Aceste probleme care la început păreau a sta doar în atenția savanților, factorilor decizionali, oamenilor politici, au început să devină probleme